

HÄLSOHÖGSKOLAN
HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING

UTBILDNINGSPLAN

Specialistsjuksköterskeprogram med inriktning mot vård av äldre, 60 högskolepoäng

Gäller fr.o.m.: 2010-01-25

UTBILDNINGSPLAN

Specialistsjuksköterskeprogram med inriktning mot vård av äldre, 60 högskolepoäng

Specialist Nursing Programme in Elderly Care, 60 credits

Programkod:	HAÄLD	Gäller fr.o.m.:	2010-01-25
Fastställd av:	VD 2009-05-18	Utbildningsnivå:	Avancerad nivå
Version:	1		

Examensbenämning

Specialistsjuksköterskeexamen med inriktning mot vård av äldre

Graduate Programme in Specialist Nursing -Elderly Care

Magisterexamen i omvårdnad med inriktning mot vård av äldre

Degree of Master in Nursing Science (one year) with emphasis on Elderly Care

Programbeskrivning

Omfattning

Utbildningsprogrammet organiseras som en distansutbildning på avancerad nivå och omfattar 60 högskolepoäng. Ett läsår om minst 40 veckor omfattar 60 högskolepoäng, varvid 1,5 högskolepoäng i genomsnitt motsvarar en veckas heltidsstudier om minst 40 timmar.

Utbildningen genomförs som ett program i samverkan mellan Högskolan i Jönköping, Göteborgs universitet, Lunds universitet, Linnéuniversitetet Kalmar, Högskolan Kristianstad och Högskolan Väst.

Innehåll och uppläggning

Programmet genomförs på halvfart och bedrivs som en nätburen distansutbildning med integrering av teori och empiri, där varje kurs innehåller såväl teoretiska som verksamhetsförlagda studier. Undervisningen utgår från studenternas tidigare kunskaper och erfarenheter inom området. Student som följer utbildningsprogrammet är garanterad plats på de kurser som ges inom programmet vid samverkande lärosäten. Ett examensarbete på avancerad nivå omfattande 15 högskolepoäng ingår i programmet, där studenten fördjupar kunskapen inom ett självvalt område inom huvudområdet omvårdnad med inriktning mot äldre. Verksamhetsförlagd utbildning integreras i programmets kurser och utgörs av lägst 10 högskolepoäng.

Huvudområdets progression

Huvudområdet i programmet är omvårdnad och utbildningen utgår ifrån en sjuksköterskeexamen. I

omvårdnadskurserna integreras teori och verksamhetsförlagd utbildning. Omvårdnad både som praxis och vetenskap är till stora delar kontextberoende. I specialistutbildningen förväntas studenten skaffa sig kunskaper för en specifik specialitet/kontext, men också utveckla den mer generella kunskapen från utbildning på grundnivå.

Progressionen inom programmet kan beskrivas med hjälp av filosofen Pörns kunskapsbegrepp 1) (Pörn, 1990). Studierna tar sin utgångspunkt i teoretisk kunskap/vetenskaplig faktakunskap, vilket också innebär att "veta att". Under studiernas gång ska också praktisk kunskap utvecklas. En form av praktisk kunskap är åtgärds kunskap/färdigheter som närmast kan beskrivas som "veta hur". I de fortsatta kurserna problematiseras kunskaper och färdigheter genom teori såväl som genom verksamhetsförlagda studier. En annan form av praktisk kunskap är omdömeskunskap som är central i beslutsprocesser. Det innebär att ur mångfalden av potentiella mål välja det som är eftersträvansvärt, men också att välja åtgärder för att uppnå målen eller att kunna prioritera. Vidare används begreppet förståelsekunskap som innebär att veta vad någonting betyder, kännedom om begrepp och språklig mening men också att förstå innebörden av att exempelvis vara svårt sjuk. För att möjliggöra utveckling av förståelsekunskap avslutas utbildningen med examensarbete, i vilket studenten skall demonstrera sin specifika kompetens. Examensarbetet är lämpligt för utvecklings- och kvalitetsarbete inom kompetensområdet. Slutligen använder Pörn begreppet självkontroll, vilken förutsätter de övriga kunskapsformerna. Självkontroll kan beskrivas som att studenten ska våga ta ansvar och initiativ men också känna sina egna kompetensgränser. Detta utvecklas i den verksamhetsförlagda utbildningen.

1) Pörn, I. (1990): *Filosofi - visdom för vår tid?* I Venkula, J. ed.: *Ajatuksen Voima*, Jyväskylä.

Arbetsformer

Programmet drivs via en, för de sex lärosätena, gemensam virtuell utbildningsmiljö i syfte att skapa optimala förutsättningar för lärande. Studierna kännetecknas av aktivt kunskapssökande, problemlösning och reflektion. Arbetsformerna varierar mellan individuellt arbete, arbete i studiegrupper, seminarier och föreläsningar.Handledning sker fortlöpande både individuellt och i grupp under utbildningen.

Internationalisering

Hälsöhögskolan arbetar aktivt för att skapa en internationell utbildnings- och forskarmiljö, vilket omfattar utbyte på student-, lärar- och forskarnivå. För studenter som väljer att läsa kurser vid andra universitet och högskolor är kravet att valda kurser har jämförbar kunskapsnivå och faller inom ramen för programmet målsättning, vilket avgörs av programansvarig.

Pedagogisk grundsyn

Grunden för Hälsöhögskolans pedagogiska syn är att individen ges frihet att söka sin kunskap samt att ta ansvar för sitt lärande och sin personliga utveckling. Målet med lärandet är att individen skaffar sig handlingsberedskap för att delta i utveckling av ett föränderligt samhälle.

Den pedagogiska grundsynen innebär att:

- miljön för lärandet främjar aktivt kunskapssökande och studentens eget ansvar
- läroprocesser och examinationsformer bidrar till utveckling av studentens förmåga till kritiskt tänkande, problemlösning, djupinläring och förståelse
- läroprocesser främjar utvecklingen av ett professionellt förhållningssätt i arbetet med patienter/klienter/brukare
- vetenskapligt förhållningssätt är en naturlig del i lärandet
- den verksamhetsförlagda utbildningen ger studenten möjligheter att observera, analysera och reflektera över olika aspekter av betydelse för hög kvalitet i arbetet.

Den pedagogiska grundsynen konkretiseras i de olika programmen genom arbetsformer som stöder stu-

denternas lärprocesser. Regelbundna kursutvärderingar skall genomföras och resultatet från dessa skall beaktas i utformningen av utbildningsplaner, kursplaner, arbetsformer och examinationsformer. I detta arbete skall studenterna vara delaktiga.

Mål

Allmänna mål

Enligt Högskolelagen (SFS 1992:1434 ändrad 2006:173 1 kap. 9 §) skall utbildning på avancerad nivå väsentligen bygga på de kunskaper som studenterna får inom utbildning på grundnivå eller motsvarande kunskaper. Utbildning på avancerad nivå skall innebära fördjupning av kunskaper, färdigheter och förmågor i förhållande till utbildning och skall, utöver vad som gäller på grundnivå,

- ytterligare utveckla studenternas förmåga att självständigt integrera och använda kunskaper
- utveckla studenternas förmåga att hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer, och
- utveckla studenternas förutsättningar för yrkesverksamhet som ställer stora krav på självständighet eller för forsknings- och utvecklingsarbete.

Centrala examensmål

Mål för specialistsjuksköterskeexamen

För specialistsjuksköterskeexamen skall studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som specialistsjuksköterska (bilaga 2 högskoleförordningen SFS 1993:100 ändrad 2006:1053).

Kunskap och förståelse

- visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkesutövningen, och
- visa fördjupad kunskap i planering, ledning och samordning av vård- och hälsoarbetet.

Färdighet och förmåga

- visa fördjupad förmåga att självständigt och i samverkan med patient och närstående identifiera vårdbehov och upprätta omvårdnadsplan,
- visa förmåga att leda och utvärdera omvårdnadsåtgärder,
- visa fördjupad förmåga att initiera, genomföra och utvärdera hälsofrämjande och förebyggande arbete,
- visa förmåga att integrera kunskap samt analysera, bedöma och hantera komplexa frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att medverka vid och självständigt utföra undersökningar och behandlingar inklusive vård i livets slutskede, och
- visa vårdpedagogisk förmåga.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- visa självkännedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga att med helhetssyn på människan göra åtgärdsbedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna,
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot patienter och deras närstående, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens.

Självständigt arbete (examensarbete)

För specialistsjuksköterskeexamen skall studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete).

Övrigt

För specialistsjuksköterskeexamen skall studenten ha fullgjort en verksamhetsförlagd del av utbildningen i en omfattning som är anpassad efter behovet för respektive inriktning.

Mål för specialistsjuksköterskeexamen med inriktning mot vård av äldre (Högskoleförordningen SFS 1993:100 ändrad 2006:1053, bilaga 2 - Examensordning.)

För specialistsjuksköterskeexamen med inriktning mot vård av äldre skall studenten uppfylla följande mål:

- visa förmåga att självständigt bedöma, planera, genomföra och utvärdera de åtgärder som behövs för att främja den fysiska, psykiska och sociala hälsan och förebygga uppkomsten av sjukdom och sjukdomskomplikationer, och
- visa förmåga att hos äldre patienter observera och bedöma komplexa behov av vård och rehabilitering.

Lokala mål för specialistsjuksköterskeexamen med inriktning vård av äldre:
(utöver angivna mål i Högskolelag och Högskoleförordningen)

Kunskap och förståelse

- visa fördjupade kunskaper i gerontologi för att självständigt bedöma behov, planera, genomföra och utvärdera omvårdnadsåtgärder för att stödja äldre i deras naturliga åldrande
- visa fördjupade kunskaper i åldrandets medicinska konsekvenser i relation till omvårdnad
- visa fördjupade kunskaper i organisation, ledarskap och för området aktuellt regelverk, samt kunskaper i förbättringsarbete för att kunna leda och utveckla omvårdnad inom vård av äldre i samverkan med andra.

Färdighet och förmåga

- tillämpa vetenskapliga metoder för att förstå komplexa situationer och vårdbehov hos äldre
- samla in, analysera och förmedla medicinsk information för att både självständigt samt i ett interprofessionellt samarbete kunna vårda äldre med ohälsa samt värdera effekter av insatt behandling
- göra etiska överväganden i mötet med den äldre människan och dennes närstående
- visa förmåga att använda ett livsvärldsperspektiv för att utveckla den individuella omvårdnaden av den äldre människan
- utifrån den palliativa vårdfilosofin kunna bedöma, värdera, prioritera och hantera äldres behov vid sjukdomstillstånd där bot inte är möjlig samt förstå och hantera närståendes behov av stöd
- genomföra ett fördjupningsarbete med tillämpning av vetenskaplig metod inom omvårdnad med inriktning mot vård av äldre.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- reflektera över och bedöma yrkesetiska riktlinjer som kvalitetskrav för omvårdnaden av den äldre människan
- analysera och reflektera över hur forskning inom omvårdnadsområdet kan tillämpas och utvecklas inom vård av äldre.

Mål för Magisterexamen i omvårdnad med inriktning mot vård av äldre
(Högskoleförordningen SFS 1993:100 ändrad 2006:1053, bilaga 2 - Examensordning)

Kunskap och förståelse

- visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildningen, inbegripet såväl överblick över området som fördjupade kunskaper inom vissa delar av området samt insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, och
- visa fördjupad metodkunskap inom huvudområdet för utbildningen.

Färdighet och förmåga

- visa förmåga att integrera kunskap och att analysera, bedöma och hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer även med begränsad information,

- visa förmåga att självständigt identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder genomföra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar,
- visa förmåga att muntligt och skriftligt klart redogöra för och diskutera sina slutsatser och den kunskap och de argument som ligger till grund för dessa i dialog med olika grupper, och
- visa sådan färdighet som fodras för att delta i forsknings- och utvecklingsarbete eller för att arbeta i annan kvalificerad verksamhet.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter samt visa medvetenhet om etiska aspekter på forsknings- och utvecklingsarbete,
- visa insikt i vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

Självständigt arbete (examensarbete)

För magisterexamen skall studenten inom ramen för kursfodringarna ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 15 högskolepoäng inom huvudområdet för utbildningen.

Innehåll

Kurser inom utbildningsprogrammet

- Omvårdnad, hälsa och livsvillkor hos äldre (Hälsöhögskolan i Jönköping, HHJ), 7,5 hp
- Vetenskapliga metoder med inriktning vård av äldre (Högskolan Väst, HV), 7,5 hp
- Geriatrisk omvårdnad (Högskolan Kristianstad, HiKr), 7,5 hp
- Vårdighet och välbefinnande i åldrandet (Linnéuniversitetet Kalmar, Lnu), 7,5 hp
- Palliativ vård med inriktning äldre (Lunds universitet, LU), 7,5 hp
- Organisation, ledning i utveckling med inriktning vård av äldre (Göteborgs universitet, GU), 7,5hp
- Examensarbete för magister i omvårdnad (ges av samtliga lärosäten), 15 hp

År 1 Omvårdnad, hälsa och livsvillkor hos äldre, 7,5 hp Vetenskapliga metoder med inriktning vård av äldre, 7,5 hp Geriatrisk omvårdnad, 7,5 hp Vårdighet och välbefinnande i åldrandet, 7,5 hp

År 2 Palliativ vård med inriktning äldre, 7,5 hp Organisation, ledning i utveckling med inriktning vård av äldre, 7,5 hp Examensarbete för magister i omvårdnad, 15 hp

Förkunskapskrav

Grundläggande behörighet enligt Högskoleförordningen 7 kap 28§.

Särskild behörighet

Svensk legitimation som sjuksköterska.

Avlagd kandidatexamen eller motsvarande utländsk examen.

Ett års yrkeserfarenhet som sjuksköterska, motsvarande heltid.

Urval för antagning till utbildningsprogrammet

Högskolepoäng.

Tillgodoräknande

En student som gått igenom delar av en högskoleutbildning med godkända resultat vid någon annan svensk eller utländsk högskola eller har inhämtat motsvarande kunskaper och färdigheter på annat sätt kan efter prövning få detta tillgodoräknat inom ramen för sin utbildning vid Hälsöhögskolan. Efter framställan med nödvändig dokumentation av studenten, beslutar avdelningschef till vars avdelning kursen är

knuten, om tillgodoräknande kan ske. Studenten skall underrättas skriftligt om innehållet i beslutet.

Examenskrav

Examensbenämning

Specialistsjuksköterskeexamen med inriktning mot vård av äldre

Magisterexamen i omvårdnad med inriktning mot vård av äldre

Examen

Examen avser avancerad nivå. Efter genomfört program om 60 högskolepoäng utfärdas examensbevis på begäran av studenten med benämningen specialistsjuksköterskeexamen med inriktning mot vård av äldre. Programmet ligger även till grund för en generell examen på magisternivå.

Examens- och kursbevis

Begäran om examensbevis sker på särskilt formulär (blanketten finns tillgänglig på högskolans hemsida) och inskickas till Studerandeenheten. Examensbevis utfärdas efter avslutad utbildning under förutsättning att examensresultaten är inrapporterade i studiedokumentationssystemet. VD utfärdar examensbevis. Om examensbeviset avser utbildning vid mer än en högskola/universitet, skall beviset utfärdas av den högskola/det universitet där studenten senast har godkänts i prov eller slutfört sin utbildning, om inte de berörda skolorna i det enskilda fallet kommit överens om annat. Begäran om kursbevis sker på särskilt formulär (blanketten finns tillgänglig på högskolans hemsida) och inskickas till Studerandeenheten. Kursbevis utfärdas under förutsättning att examinationsresultaten är inrapporterade i studiedokumentationssystemet. På uppdrag av Hälsohögskolan utfärdar representant vid Studerandeenheten ett kursbevis.

Övrigt

Betyg

I enlighet med av Högskolan i Jönköping fastställda bestämmelser skall i kursplanen anges de betygsgrader som används. Betyget skall bestämmas av en av högskolan särskilt utsedd lärare (examinator). Som betyg används en målrelaterad 7-gradig betygsskala (A, B, C, D, E, FX, F).

Begränsad examinationsrätt

Student har rätt till tre tentamenstillfällen per kurs och läsår, undantaget de kurser där ordinarie tentamen infaller i maj/juni, då endast omtentamen i augusti kan erbjudas. Det andra examinationstillfället skall hållas i så nära anslutning som möjligt till den ordinarie examinationen. Period för uppsamlingstentamina är en vecka i anslutning till påföljande terminsstart. Avdelningschef beslutar om sådana tentamenstider, vilka annonseras senast vid slutet av innevarande termin. En student, som tre gånger underkänts på samma kurs eller delkurs, har rätt att på begäran få en ny examinator utsedd. Beslut fattas av VD. Efter tre underkända tentamina har student rätt att på begäran få därpå följande tentamina rättade av lärare som inte har rättat de tre underkända, och som utses av examinator eller om examinator rättat, av VD. Om förutsättningarna för examinationen förändrats på grund av kursplaneändringar medges omprövning enligt förutvarande bestämmelser vid högst två tillfällen inom ett år efter förändringen, om inte examinator och berörd student kommer överens om annat.

Studieuppehåll och återupptagande av studier

Studieuppehåll kan endast sökas och beviljas från utbildningsprogram, inte från kurs. Studieuppehåll söks av studenten på särskilt formulär och inges till avdelningen för omvårdnad. Studieuppehåll beviljas för högst två år. Förlängning kan beviljas om särskilda skäl föreligger. Studieuppehåll beslutas av avdelningschef. Avdelningschefen skall meddela beslutet skriftligt och i samråd med studenten planera åter-

upptagandet av studierna. Studierna bedrivs då enligt den utbildningsplan som gäller vid tidpunkten för återupptagandet. Studenten anmäler till avdelningen för omvårdnad när studier önskas återupptas. Beslut om återupptagande av studier fattas av avdelningschef. Beslutat skall meddelas studenten skriftligt.

Studieavbrott

Begäran om studieavbrott från program eller kurs inges av studenten på särskilt formulär till avdelningen för omvårdnad. Innan studieavbrott beslutas skall studenten ha rätt till studievägledning. Beslut om studieavbrott fattas av avdelningschef, vilken också ansvarar för att studenten avregistreras från programmet/kursen.

Diarienummer

HHJ Dnr 392/2009

Avdelningen för omvårdnad